

ajdovščina, 10. maja 1967

GOVORICE

V našem petem uvodnem članku se vračamo k delu prvega uvodnika, k razmišljanju o pojavu, ki škoduje nam vsem, tudi tistim, ki ga povzročajo. V mislih imam neutemeljene govorice, za katere nekateri vedno najdejo prgišče plodne zemlje za njihovo vsaditev in rast.

Pri tem želi naš list doseči to, kar je ob svojem prvem koraku obljubil: informirati in izobraževati ter s tem odpravljati vse vire nepotrebnih razburjanj zaradi neutemeljenih govoric. Takrat smo tudi rekli, da bo naš Tekstilec spregovoril tudi o »čenčah«, če bodo kakorkoli ovirale delo in odnose med nami, in jih skušal s svojim glasom resnice odpraviti. Zdi se, da je v zadnjem času dovolj prav takih neodgovornih šušljanj, ki dajejo listu priložnost, da odigra to svojo vlogo.

Začelo se je pred približno dvema mesecema, ko se je že tako kritično pomanjkanje finančnih sredstev zlasti v tekstilni industriji še bolj zaostrojilo. Takrat so nekateri posamezniki v podjetju videli vso krivdo za tako stanje v slabem delu strokovnega kadra in so oznanjali, da je razpoloženje v kolektivu tako, da lahko vsak čas pričakujemo štrajk. Seveda štrajka ni bilo, ker tudi takega razpoloženja v kolektivu ni bilo. Nočemo trditi, da je delo strokovnih služb vedno najboljše in da ne bi mogle tudi one še več prispevati k boljšim uspehom, toda naprtiti vso krivdo za trenutno stanje njim in izliti vse nerazpoloženje, ki ga tako stanje povzroča, nanje, ne bi prineslo niti dela tistega, kar bi v svojem ogorčenju pričakovali.

Ob zadnjem izplačilu osebnih dohodkov smo spet slišali glasove, kako sta nam sredstva za izplačilo posodila Mlinotest in KVZ Vipava, čeprav je bilo le dobrih deset dni prej na občnem zboru sindikalne podružnice zagotovljeno, da bomo zbrali dovolj sredstev za redno izplačilo osebnih dohodkov. In končno se v zadnjih dneh govori, da smo tik pred likvidacijo.

Vprašujemo se, kdo je tisti, ki zaskrbljenost kolektiva razglasa za njegovo nasršenost proti vodilnim strokovnim službam, ki ob trudu teh služb, da z najraznovrstnejšimi intervencijami in kombinacijami še zmorejo zagotavljati redno izplačilo osebnih dohodkov, govore, kako so si denar izposodili in to prikrivajo, ki ne vidijo njihovih naporov, da podjetje prebrodi krizo, ampak enostavno razglasa, da smo pred likvidacijo.

Res je trenutno zelo ugodno vreme za rast takih alarmančnih vestí, je pa hkrati tudi resen čas za našo skupno vsestransko pripravljenost, da storimo vse, kar sploh lahko s svojim delom storimo, da bomo v tem nemirnem gospodarskem valovanju ostali na površini. Veliko bomo k temu pripomogli že s tem, da ne bomo našega razpoloženja prepustili vplivu nekaj ljudi, ki hočejo stvari prikazati drugačne kot so, ampak bomo vedno iskali odgovore na svoja vprašanja pri odgovornih delavcih, ki nimajo nobenega interesa, da bi skrivali resnico. In če to verjame, bi moral imeti kolektiv zaupanje vanje, ne pa v tiste, ki širijo tendenciozne vesti in se pri tem ne zavedajo, da je ljudi lažje razburiti z lažjo, kot jih pomiriti z resnico, ali pa vedo, a hočejo doseči prav to. Mislimo, da ne v korist kolektiva.

GS

IZ VSEBINE:

- Str. 2 Sklepi organov upravljanja
- Str. 3 Priprave na analitično oceno delovnih mest
- Str. 5 Razporeditev prostih dni v delu po 42-urnem delovnem tednu v drugem polletju 1967
- Str. 6 Izkustva za novoizvoljene

Izvolili smo nove člane organov upravljanja

Na volitvah dne 27. aprila smo izvolili novo polovico članov delavskega sveta in svetov ekonomskih enot, ki bodo za naslednji dve leti opravljali svojo dolžnost v teh organih.

V delavski svet so volile samo ekonomske enote tkalnica, predilnica in uprava (ker predstavnikoma oplemenitilnice in pomožnih obratov v delavskem svetu letos ni potekel mandat), v svete ekonomskih enot pa vse ekonomske enote.

Letošnje volitve lahko ocenimo ugodneje kot lanske, kar velja tako za organizacijo priprav in samih volitev kot tudi za udeležbo na volitvah.

Zbori delavcev za predlaganje kandidatov so bili organizirani po posameznih izmenah. Poleg predlaganja in določevanja kandidatov za člane delavskega sveta in svete EE je bila na dnevnem redu vseh zborov tudi informacija o stanju podjetja in sploh podjetij tekstilne industrije.

Kandidati, ki so jih predlagali in določili zbori posameznih izmen, so sestavljali enotno kandidatsko listo za celo ekonomsko enoto kot volilno enoto.

EE tkalnica, ki je letos volila v delavski svet 6 članov na rednih in enega na nadomestnih volitvah, je določila za redne volitve 11 kandidatov, za nadomestne pa dva. Za izvolitev 6 članov sveta EE na rednih volitvah je določila 8 kandidatov, za izvolitev enega člana na nadomestnih volitvah pa dva kandidata.

EE predilnica je omogočila še večjo izbiro volivcem. Za izvolitev treh članov delavskega sveta je določila 8 kandidatov, za izvolitev 6 članov sveta EE na rednih volitvah 11 kandidatov, za izvolitev enega člana na nadomestnih volitvah pa dva kandidata.

EE uprava, ki je volila enega člana v delavski svet in 5 članov v svet EE je določila samo toliko kandidatov, kolikor jih je bilo treba izvoliti.

Člani volilnega odbora so po volitvah znali povedati, da so volivci negodovali, češ da nimajo kaj »izbirati«. Pravzaprav zelo čudna reakcija volivcev, saj jih je na zboru delavcev delovno predsedstvo zamenjalo, naj predlagajo še kakega kandidata, »da bodo lahko na volitvah izbirali«.

EE pomožni obrati in oplemenitilnica sta za izvolitev 3 članov sveta EE določili 5 kandidatov, oplemenitilnica pa še dva kandidata za izvolitev še enega člana na nadomestnih volitvah. Volitve so bile kar dobro pripravljene in so potekale v redu in hitro. Za to imajo nemajhno zaslugo volilni odbori in volilna komisija, zlasti pa njen prizadevni predsednik tov. Stano Hladnik. Delavci nočne izmene so volili pred odhodom z dela, delavci drugih izmen pa skoraj vsi po prihodu na delo. Vabilu na volitve se je odzvalo tudi precej delavcev, ki so bili na letnem ali bolezenskem dopustu.

NOVOIZVOLJENI ČLANI DELAVSKEGA SVETA

Iz EE tkalnica:

Herman Bačar, Marija Čuk, Drago Ergaver, Alojz Nagode, Darja Renar, Ljuba Stramec, Franc Welngerl.

Iz EE predilnica:

Stefan Černigoj, Marija Ločniškar, Vinco Močnik.

Iz EE uprava:

Janez Škvarč.

Udeležba na volitvah je bila letos boljša kot lani in je znašala za celo podjetje 93,2 % (lani 90,8 %). Po ekonomskih enotah je bila udeležba naslednja: uprava 95,5 % (lani 91,7 %), oplemenitilnica 95,0 % (lani 85,4 %), predilnica 93,1 % (lani 87,8 %), tkalnica 93,0 % (lani 92,8 %), pomožni obrati 88,9 % (lani 82,1 %).

Iz podatkov o udeležbi pade v oči predvsem dejstvo, da so pomožni obrati obakrat na zadnjem mestu. Zato bi bilo zanimivo ugotoviti, ali so temu vzrok objektivni razlogi ali le nepravilen odnos do volitev.

Neveljavnih glasovnic pri volitvah v delavski svet je bilo 17, pri volitvah v svete EE pa 23.

(Nadaljevanje na 2. strani)

SKLEPI ORGANOV UPRAVLJANJA

V aprilu sta imela delavski svet in upravni odbor po eno sejo, delavski svet peto v letošnjem letu dne 24. aprila, upravni odbor pa sedemnajsto v svoji mandatni dobi dne 28. aprila. To sta bili zadnji seji obeh organov v dosedanji sestavi.

SKLEPI DELAVSKEGA SVETA 5. seja dne 24. aprila 1967.

Delavski svet je najprej obravnaval vprašanje zagotovitve zadostnega obsega dela zobne ambulante za kritje potreb naših delavcev po zdravljenju zob. O istem vprašanju je razpravljala tudi delavski svet Fructala. Sredstva, ki jih je v ta namen odobril komunalni zavod za socialno zavarovanje Nova Gorica (okrog 2 milijona starih din), namreč ne zadoščajo. Zato je naš delavski svet iz sklada skupne porabe odobril dodatna sredstva, ki se bodo trošila izključno za zdravljenje zob članom kolektiva in smejo v letošnjem letu doseči največ 1,5 milijona S din (Fructal je odobril za svoje delavce 1,2 milijona S din).

Volitve
organov
upravljanja
(volilni odbor
v predilnici)

Iz sklada skupne porabe je delavski svet sklenil odobriti še 215.000 S din za plačilo obveznega fluorografiranja vseh članov delovne skupnosti, ki bo med 12. in 22. majem t.l.

Odprijava so bila tri delovna mesta: »delavec v skladišču surovin in materiala« v EE uprava (zaradi drugačne organizacije izdajanja materiala iz skladišča) ter »pepelar« in »pomočnik kurjača« v EE pomožni obrati (zaradi uvedbe kurjenja parnega kotla na mazut).

Glede na to, da se od leta 1964 zaradi organizacijskih sprememb od osmih članov delavskega sveta iz EE tkalnice voli eno leto 6 članov, drugo pa le 2 člana, namesto da bi se volili vsako leto štirje člani, je delavski svet sklenil, da bo dvema izvoljenima članoma, ki bosta na letošnjih volitvah dobila najmanjše število glasov, trajal mandat le eno leto namesto dve leti, tako da se bodo od prihodnjega leta dalje spet vsako leto zamenjali štirje zastopniki tkalnice v delavskem svetu.

Za potrebe tkalnice je bila odobrena izdelava osmih vozičkov za prevoz preje in dveh vozičkov za prevoz cevov za avtomate. Vozičke, katerih skupna vrednost bo znašala 328.000 S din, bo izdelala domača mehanična delavnica. S tem sklepom je delavski svet hkrati zadolžil komisijo, ki obravnava predloge za nabavo, da od predlagateljev za nabavo vedno zahteva tudi pismeno obrazložitev potrebnosti in ekonomske upravičenosti novih nabav.

NOV ODBORNIK OBČINSKE SKUPŠČINE IZ NAŠEGA PODJETJA

Na volitvah v zbor delovnih skupnosti občinske skupščine, ki so bile 19. aprila so delavci iz ekonomskih enot tkalnice, oplemenitilnice in pomožni obrati, ki sestavljajo eno volilno enoto, izvolili za novega odbornika v občinsko skupščino DRAGA ERGAVERJA, pomočnika vodje EE tkalnice.

Tovariš Ergaver bo tako za naslednja štiri leta v občinski skupščini zamenjal enega izmed obeh odbornikov podjetja (Franca Furlana), ki mu je letos potekel mandat.

Zaradi težkega finančnega stanja podjetja je delavski svet odstopil od svojega lanskega sklepa, po katerem naj bi podjetje preuredilo bivši prostor ajdovske pošte za svojo prodajalno. Po novem predračunu bi znašali stroški preureditve in opreme približno 7 milijonov starih dinarjev. Prostor namerava prevzeti Trgovsko podjetje Hubelj, ki je pripravljeno prodajati naše blago z napakami na način in po ceni, ki bosta določena s pogodbo med obema podjetjema, za kar je z naše strani pooblaščen komercialna služba.

Delavkam, ki so zadolžene za dajanje prve pomoči, je bila odobrena mesečna nagrada v višini 2.500 S dinarjev.

Za skromno priznanje za dveletno delo v delavskem svetu je delavski svet sklenil, da svoje člane ob prenehanju mandata obdaru s knjižno nagrado v vrednosti 4.000—5.000 S dinarjev.

Delavski svet ni ugodil prošnjama zveze združenj borcev NOV — odbora Gradnikove brigade iz Nove Gorice, ki je prosila za pomoč pri plačilu knjig o Gradnikovi brigadi in dijakom IV. raz-

reda predilskega odseka tehniške tekstilne šole v Kranju, ki so prosili za finančno pomoč pri organizaciji šolske ekskurzije ob koncu šolanja. Sklenil je, da bo tako pomoč v višini 10.000—15.000 S dinarjev odobril samo našim štipendistom.

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA 17. seja dne 28. aprila 1967.

Upravni odbor je na tej seji sprejel sklep o spremembi razporeda prostih dni za maj v delu po 42-urnem delovnem tednu. Sprememba je v tem, da bo ponedeljek 8. maj delovni dan, prosta pa bo sobota 13. maja, ne pa narobe, kot je bilo določeno prej, ko je bil 9. maj še državni praznik in dela prost dan.

Na obeh sejah: delavskega sveta in upravnega odbora je bila dana informacija o splošnem stanju podjetja in tekstilne industrije.

S tem v zvezi je upravni odbor obravnaval možnost zmanjšanja proizvodnje in števila zaposlenih v EE tkalnici in uvedbi štiririzemskega dela v sukalnici in previjalnici predilnice, s čimer bi v teh dveh oddelkih zaposlili del delavk, ki jim bo prenehalo delo v EE tkalnici. Ko bo o tem izdelan ustrezen predlog, bo o njem dokončno sklepala delavski svet.

G. S.

IZVOLILI SMO ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Od novoizvoljenih članov delavskega sveta iz EE tkalnice, izvoljenih na rednih volitvah, sta zadnja dva, ki sta dobila najmanjše število glasov, po posebnem sklepu delavskega sveta, izvoljena samo za eno leto. To pa zato, da jima bo naslednje leto potekel mandat skupno še z dvema članoma, ki sta bila izvoljena lani, in bo tako EE tkalnica spet volila vsako leto 4 nove člane, kot je pravilno, in ne več eno leto 6, drugo pa le 2, kot je bilo doslej. Za eno leto so seveda izvoljeni tudi vsi člani delavskega sveta in svetov EE, ki so bili izvoljeni na nadomestnih volitvah namesto članov, ki bi jim prihodnje leto potekel mandat.

!PISALI SO NAM

Od izida zadnje številke Tekstilca sta se uredniškemu odboru oglasila še dva člana našega kolektiva, ki sta pri vojakih.

DANILO KOREN se nam je oglasil iz Varaždina. Piše nam, da rad sliši novice iz svojega kolektiva in zato z veseljem prebira Tekstilca, ki mu je zanimiv in mu ugaja.

Danilo, zahvaljujemo se Vam za pismo in pohvalo našega lista pa tudi za zaželeno uspehe pri delu. Seveda bomo poskrbeli, da vas bomo še naprej vsaj en dan v mesecu kratkočasil z našim listom, kolikor za to ne poskrbe dovolj Vaše »starešine«.

— * —

Drugo pismo je prišlo iz daljnje Makedonije iz Kavadarcev, od koder nam piše MARJAN BIZJAK, ki je odšel k vojakom v letošnjem marcu. Za pismo smo mu še toliko bolj hvaležni, ker ga je pisal bolan iz ambulante. Piše nam, da se je zelo razveselil Tekstilca, zlasti še, ker je to edini slovenski časopis, ki ga dobi in da se je ob branju čutil kar spet med svojimi sodelavci.

Vsem članom kolektiva, ki jih v pismu posebej omenjate smo izročili Vaše pozdrave in čestitke za praznik dela. Vsi se Vam zahvaljujejo in Vas pozdravljamo; v svojem in v imenu vsega kolektiva pa se Vam zahvaljujemo tudi mi. Upamo, da ste že zdrav in Vam vojaško življenje ni prehudo. Lep pozdrav. Uredniški odbor

NOVOIZVOLJENI ČLANI SVETOV EE

V EE TKALNICA: Bogomir Batagelj, Zofija Kompara, Dušan Race, Roman Lemut, Viktorija Skofič, Marinka Skrl, Martin Stor.

V EE PREDILNICA: Bogomila Bavčar, Cveto Božič, Nada Čermelj, Vinko Curk, Rudi Kogoj, Marijan Slabe, Marija Vidmar.

V EE UPRAVA: Marko Buda, Elizabeta Kodrič, Mara Krivec, Vinko Kosovel, Erna Zunič.

V EE POMOŽNI OBRATI: Bogdan Čuk, Marijan Černigoj, Jože Rijavec.

V EE OPLEMENITILNICA: Stane Kobal, Tone Kodrič, Joža Pregelj, Rudi Tomažič.

Z volitev občinskega odbornika

ZAHVALA

Hajtopleje se zahvaljujemo sodelovalcem iz EE tkalnice za pomoč ob izgubi naše mame.

Marta, Mara in Rudi Kobol

Gradnja prizidka za halo nove oplemenitilnice je v polnem razmahu

SPOZNAVAJMO SVOJE PRAVICE IN DOLZNOSTI IZ DELA

ODPOVEDNI ROKI

Ko delavcu na določen način preneha delo v podjetju je dolžan oziroma ima pravico, da ostane na delu še toliko časa (od dne, ko je sporočil delovni skupnosti svoj namen o prenehanju dela ali je to sporočila delovna skupnost njemu), kolikor je to določeno s pravilnikom o delovnih razmerjih podjetja. Imenujmo ta čas kar po starem: **odpovedni rok**.

Kdaj ima delavec dolžnost in kdaj pravico do odpovednega roka?

Delavec je **dolžan**, da upošteva odpovedni rok v primeru, da mu delo preneha po njegovi volji z izstopom iz delovne skupnosti. **Pravico** do odpovednega roka pa ima delavec tedaj, če mu delo preneha po volji delovne skupnosti, in sicer v naslednjih primerih:

- če se odpravi njegovo delovno mesto
- če se trajneje zmanjša obseg dela
- če se ugotovi, da njegova delovna sposobnost ne zadovoljuje zahtev delovnega mesta, na katerem dela
- ko dopolni pokojninsko dobo 40 let (delavec) oziroma 35 let (delavka).

V vseh drugih primerih prenehanja dela (našteli jih bomo v eni izmed prihodnjih števil Tekstilca) ni predviden odpovedni rok, seveda pa se lahko delavec in delovna skupnost vseeno zanj dogovorita.

Dolžina odpovednih rokov je enaka pri vseh načinih prenehanja dela in je odvisna od delovnega mesta, na katerem je delavec delal neposredno pred svojo odločitvijo ali odločitvijo delovne skupnosti o prenehanju dela, in od njegove delovne dobe, in sicer:

1. za delovno dobo do 5 let:

delovno mesto	odpovedni rok dni
— nekvalificirano	30
— polkvalificirano	45
— kvalificirano	60
— visokokvalificirano ali z zahtevano srednješolsko izobrazbo	90
— z zahtevano visoko ali višjo izobrazbo	120

2. za delovno dobo nad 5 do 25 let se odpovedni roki za vsakih začeti 5 let delovne dobe podaljšajo še za 15 dni;

Za kvalificiranega delavca, ki ima n. pr. 18 let delovne dobe, bo odpovedni rok znašal tri mesece in pol

(dva meseca glede na delovno mesto, en mesec in pol pa na delovno dobo nad 5 do 20).

V primeru, ko bi moral delavec upoštevati odpovedni rok, je še vedno možno, da se ta rok v nujnih primerih skrajša ali celo odpravi, o čemer odloča komisija za prenehanje in nastop dela na vlogu delavca. Komisija zlasti upošteva smrt v družini, bolezen, nepričakovano preselitev v oddaljen kraj in podobno. Ko pa v že navedenih primerih odpove delavcu delo podjetje, ima delavec pravico, da neha delati pred potekom odpovednega roka.

Odpovedni rok začne teči z naslednjim dnem od dne, ko delavec pisмено ali ustno (na zapisnik v kadrovske službi) odpove delo, oziroma od dne, ko mu je vročena odločba o prenehanju dela po sklepu delovne skupnosti.

V zvezi z vsem povedanim ponovno opozarjamo delavce, da spoštujejo odpovedne roke. Za delavca, ki brez sklepa komisije za nastop in prenehanje dela, preneha delati pred potekom odpovednega roka, se smatra, da je samovoljno prenehal delati, za kar mora delovni skupnosti povrniti škodo, ki ji jo je s tem povzročil, o čemer smo v našem

S kritično objavo slike smo hoteli vplivati na odpravo tega smešča. Svoj namen smo dosegli že pred objavo, saj je smetišče izginilo, čim so odgovorni zvedeli, da bo ta lepi posnetek objavljen v Tekstilu

Priprave na analitično oceno delovnih mest

V zadnjem času se vse pogostejše slišijo vprašanja v zvezi z analitično oceno delovnih mest. Vprašujejo predvsem tisti člani kolektiva, ki vedo za sklep delavskega sveta, sprejet že lani spomladi, da se sprejme za obračun osebnih dohodkov primerjalna ocenitev, ki jo je pripravila posebna komisija. Na isti seji je bilo tudi sprejeto mnenje, da je potreba pričeti z izdelavo prave analitične ocene čimprej, ker je bilo danih na primerjalno oceno več pripomb in kritik.

Komisijo, ki je pripravila oceno delovnih mest po primerjalni metodi je imenoval delavski svet. V sorazmerno kratkem času je oceno tudi pripravila in jo dala kolektivu v obravnavo. Po preteku roka, določenega za pripombe, predloge in pritožbe je delavski svet o predlogu komisije razpravljal in ga z manjšimi spremembami sprejel. Lahko rečemo, da je glede na kratek čas in na način, na kakršen je komisija delala, predlog sorazmerno dober in dokaj dobro rešuje razmerja med posameznimi delovnimi mesti. Seveda so se potem v praksi pokazale določene pomanjkljivosti in nesorazmerja, vendar se to niso popravljale, ker je delavski svet sprejel sklep, da se do nove analitične ocene na posameznih delovnih mestih točk ne spreminja.

Vendar, ko je delavski svet sprejel sklep o analitični oceni delovnih mest in ko je predvidel, da se ta ocena pripravi doma, da jo pripravijo službe v kolektivu, se je verjetno premalo zavedal, kako zahtevno in obsežno delo je to. Analiti-

listu že pisali. To v letošnjem letu tudi strogo izvajamo in sta obe delavki, ki sta prenehali delati, ne da bi upoštevali odpovedni rok, tako odškodnino tudi plačali.

GS

tična ocena delovnih mest zahteva po mnenju strokovnjakov več mesecev napornega dela. Ko sem prej imenoval to delo zahtevno, sem mislil predvsem na tri stvari. Že sama priprava na to, da bi delo za analitično oceno steklo, zahteva temeljito obdelavo vseh okoliščin, v katerih so trenutno posamezna delovna mesta. Izdelati je treba temeljite analize delovnih mest, kar zahteva mnogo časa in truda. In končno: vpeljati je treba analitično oceno v prakso. Če razčlenimo te tri probleme, vidimo, da je pri prvem, analizi stanja, nujno dopolniti organizacijsko shemo z opisi odnosov med posameznimi delovnimi mesti, opisi postopkov, ki se jih mora vsakdo držati, če hočemo, da bo delo potekalo po ustaljenih in preizkušenih normah in bo tako imelo večji uspeh. Neposredno nadaljevanje opisov postopkov so detaljni opisi delovnih nalog na delovnih mestih. Ti opisi zahtevajo največ dela v vsem postopku analitične ocene, ker morajo pri opisu sodelovati opisovalci — član komisije za analitično oceno, delavec na delovnem mestu in vodje EE oziroma vodje sektorjev v ekonomski enoti uprava.

Po izdelavi opisov sledijo postopki ko komisija izbira zahtevke, od katerih je odvisna vrednost posameznih delovnih mest, ker vemo, da zahtevajo različna dela, različne stopnje sposobnosti, znanja, odgovornosti, napora itd. Nadalje morajo tako dobljenim stopnjam zahtevkov določiti ustrezno število točk. Ko so tako pripravljene stopnjske točkovne vrednosti za vsa delovna mesta, nadaljujejo z zadnjim korakom analitične ocene sodelavcev iz finančnega sektorja, ki morajo spremeniti dobljene točkovne vrednosti v denarne obračunske vrednosti. Tako pripravljena in izdelana analitična ocena postane študijsko delo in mora biti medsebojni dogovor delavcev vsega kolektiva o delitvi sredstev za osebne dohodke. Jasno pa je, da pride pri ocenitvi na tak analitičen način do različne ocenitve posameznih delovnih mest. Nekatera dobe več, druga pa manj točk, kot so jih imela prej. In prav tu nastane največja težava vse analitične ocene. Vendar bi, če se zavedamo, da izvedemo analitično oceno zato, da znanstveno ovrednotimo delovna mesta, morali vsi pomisleki odpasti. V komisiji morajo biti ljudje, ki poznajo strokovne probleme proizvodnje in predpise, ki urejajo tovrstno problematiko ter so dovolj objektivni, da uskladijo kriterije, ki določajo oceno. Komisija mora seznaniti s svojim predlogom člane delovne skupnosti. Vsak član delovne skupnosti lahko da pripombe na opis svojega delovnega mesta in ima pravico do ugovora na ocenitev svojega delovnega mesta. Komisija pa mora vse pripombe obravnavati in seznaniti s svojimi sklepi delavce, ki so pripombe dali. O končnem predlogu analitične ocene delovnih mest nato odloča delavski svet.

Če bi se tako držali postopkov za analitično oceno, bi res lahko prišli do uresničenja izreka: »Vsakemu po njegovem delu.«

SB

PRIDOBIVANJE IN PREDELAVA TEKSTILNIH SUROVIN

ŠTEVILIČNE PREJE

Pred pričetkom obravnavanja predelave tekstilnih surovin (predenje, tkanje) se moramo seznaniti s številčenjem preje.

Tkalnice kot tudi predilnice zahtevajo za svojo proizvodnjo prejo različne kvalitete, različnega vitja, predvsem pa prejo različne debeline. Ugotavljanje debeline preje (premera) je z mehaničnimi merilnimi pripomočki nemogoče. Tako merjenje pride v poštev le za trde in homogene materiale (žice). Debelina preje je odvisna od števila vlaken v prerezu, od njihove debeline same in od višine vitja. Preja tudi ni nikoli popolnoma enakomerna in nima na vsakem prerezu enakega števila vlaken, zato njen premer od mesta do mesta odstopa.

V praksi uporabljamo zato namesto premera razmerje med dolžino in težo in s tem odstranimo vse netočnosti, ki bi nastale pri ugotavljanju premera niti. Velikost tega razmerja imenujemo številko preje. Poznamo dve vrsti številčenja: dolžinsko (kadar označuje številka preje število dolžinskih enot na utežno enoto). Kadar pa označuje številka število utežnih enot na dolžinsko enoto pa govorimo o utežnem številčenju. Pri prvem številčenju postaja preja z večanjem številke tanjša, pri drugem pa debelejša.

Utežno številčenje uporabljamo za svilo, pri škotskem številčenju in pri novem internacionalnem TEX številčenju.

Pri dolžinskem številčenju imamo poleg metričnega (oznaka Nm) še angleško (Ne), ki se je bolj zaradi tradicije ohranilo v naših predilnicah za številčenje v vmesnih fazah.

Sistemi številčenja in preračunavanja:

1. Dolžinsko številčenje: številka preje $N = \frac{1}{G}$
2. Utežno številčenje: številka preje $N = \frac{1}{G}$

1 — dolžina preje (v: m, km, y, predenih, colah)
G — teža preje (v: g, kg, lb)

- 1.0. Dolžinsko številčenje
- 1.1. Metrično številčenje Nm

$Nm = \frac{1}{G}$ (m, km)

$Nm = \frac{1}{G}$ (g, kg)

Metrične številke Nm uporabljamo za številčenje:

- mikanje in česane volnene preje
- mikane in česane bombažne preje
- hodne in prožne preje iz stebeljskih vlaken
- preje iz odpadkov volne, bombaža, za vigogne preje (ta vsebuje vsaj 10 % volnenih vlaken iz odpadne volne)

- 1.2. Angleško številčenje

1a) Angleška številka Ne za bombaž

$Ne = \frac{1}{G} = \frac{(\text{hank})}{(\text{lb})} = \frac{(\text{predenca po } 840 \text{ y})}{(\text{lb})} = 768 \text{ m}$

1 y (yard) = 0,914 m

1 hank (predenca) za bombaž ima dolžino 840 y ali 768 m

1 km = 1,302 hk (hank)

1 lb (libra) = 0,454 kg

1 kg = 2,2 lb

1b) Preračun iz Ne v Nm in obratno (za bombaž)

$Nm = 1,69 \text{ Ne}$

$Ne = 0,59 \text{ Nm}$

2a) Angleško številčenje za česano volneno prejo Neč

$Neč = \frac{1}{G} = \frac{(\text{predenca po } 560 \text{ y})}{(\text{lb})} = 512 \text{ m}$

2b) Preračun iz Nm v Neč in obratno

$Nm = 1,13 \text{ Neč}$

$Neč = 0,885 \text{ Nm}$

3a) Angleško številčenje za mikano volneno prejo Nem

$Nem = \frac{1}{G} = \frac{(\text{predenca po } 256 \text{ y})}{(\text{lb})} = 234 \text{ m}$

3b) Preračun iz Nem v Nm in obratno

$Nm = 0,516 \text{ Nem}$

$Nem = 1,94 \text{ Nm}$

4a) Angleško številčenje za lan Nel

$Nel = \frac{1}{G} = \frac{(\text{predenca po } 300 \text{ y})}{(\text{lb})} = 274,32 \text{ m}$

4b) Preračun iz Nel v Nm

$Nm = 0,6048 \text{ Nel}$

$Nel = 1,653 \text{ Nm}$

- 2.0. Utežno številčenje

2.1. Internacionalni titer izražen z den (za prirodno svilo ter kemična vlakna)

$den = \frac{G}{1} = \frac{9000}{(\text{predenca po } 9000 \text{ m})}$

Preračun iz den v Nm

$Nm = \frac{9000}{den}$

$den = \frac{9000}{Nm}$

$Nm = \frac{9000}{den}$

$den = \frac{9000}{Nm}$

- 2.2. Škotsko številčenje jute Tš — škotski titer

$Tš = \frac{G}{1} = \frac{(\text{lb})}{(\text{predenca po } 14400 \text{ y})} = 13167 \text{ m}$

Preračun iz Tš v Nm in obratno

$Nm = \frac{29,03}{Tš}$

$Tš = \frac{29,03}{Nm}$

$Tš = \frac{29,03}{Nm}$

- 2.3. Internacionalno utežno številčenje TEX za srednje preje:

$TEX = \frac{G}{1} = \frac{(\text{g})}{(\text{predenca po } 1000 \text{ m})}$

za zelo fine preje m tex (mili tex)

m tex = 0,001 tex

m tex = $\frac{G}{1} = \frac{(0,001 \text{ g})}{(\text{predenca po } 1000 \text{ m})}$

za grobe preje K tex (kilo tex)

K tex = 1000 tex

K tex = $\frac{G}{1} = \frac{(1000 \text{ g})}{(\text{predenca po } 1000 \text{ m})}$

Preračun iz Nm v tex in obratno

$Nm = \frac{1000}{tex}$

$tex = \frac{1000}{Nm}$

Proračun iz Ne bombažne preje v tex

$tex = \frac{1000}{1,69 \text{ Ne}}$

Preračun iz Neč v tex

$tex = \frac{1000}{1,13 \text{ Neč}}$

Preračun iz sistema den v tex

$tex = \frac{den}{9}$

- 3.1. Označbe za preje

enojna preja
dvojna (sukanec)
večkratni sukanec

Tex sistem

tex 30

tex $30 \times 2 = \text{tex } 60$

tex $30 \times 2 \times 3 = \text{tex } 180$

Nm 40

Nm $40/2 = \text{Nm } 20/1$

Nm $40/2/3 = \text{Nm } 6,66/1$

Nm sistem

Tex sistem številčenja je toliko boljši, ker se številka z debelino preje povečuje. Za preračunavanje je ta sistem tudi najenostavnejši.

(NADALJEVANJE PRIHODNJC)

Kontrola bombaža in preje

Da bi bila zagotovljena kvaliteta končnih izdelkov, se daje vse večji poudarek kontroli vhodnega materiala in polizdelkov. Dobra in pravočasna kontrola nasploh, predvsem pa kontrola surovin — bombaža preprečuje napake v nadaljnjem tehnološkem postopku in temu pogojeno škodo. Pregled in ocenitev vhodnega materiala omogoča pravilno sestavo mešanice, ki bo ustrezala zahtevanim kvaliteta posameznih prej.

Ko pride bombaž v tovarno, se opravi kvalitativna in kvantitativna kontrola. Bombažne bale se tehtajo in se s tem ugotavlja količinska točnost. Dovoljena vlaga, ki jo sme bombaž vsebovati znaša 8,5 %. S kondicioniranjem, to je s sušenjem iz bale vzete vzorca, se ugotavlja dejanska vlaga v bombažu, in sicer se kontrolira 10 % celotne količine. Na podlagi ugotovljenih in dejanskih tež ter vlage se preveri točnost deklarirane količine.

Glede na klaso, trdnost, debelino in dolžino vlaken, se določi uporabnost bombaža. Boljše vrste bombaža z večjo trdnostjo in dolžino ter s čimtanjšimi vlakni, se uporabljajo za predenje česane preje, slabše vrste pa za predenje mikane preje. Trdnost vlaken se meri na Presley-Tester aparatu, kjer se trga snopč iz približno 1000 vlaken. Iz teže snopiča in pretirane vrednosti se izračuna presley vrednost, ki znaša: za slab bombaž pod 70.000 lb/kvadratno colo, za srednji bombaž od 80.000 do 84.000 lb/kvadratno colo, za dober bombaž nad 85.000 lb/kvadratno colo (ena libra na kvadratno colo pomeni 454 gramov bombaža na 646 cm² površine bombažnih vlaken).

Finit ali debelina bombažnih vlaken se določa na Mieronerre aparatu. Aparat deluje na principu komprimiranja zraka, pretakajočega se v posebni cevki aparata. Zraku nudijo vlakna različne debeline različen odpor. Iz tega odpora se izračuna debelina vlaken in oceni finost po naslednjih kriterijih:

pod 3,0 zelo fin bombaž

od 3,0—3,9 fin bombaž

od 3,9—4,9 povprečen bombaž

od 5,0—5,9 grob bombaž

nad 6,0 zelo grob bombaž

Števila 3,0; 3,0—3,9; 3,9—4,9...; so indeksi debeline bombažnih vlaken.

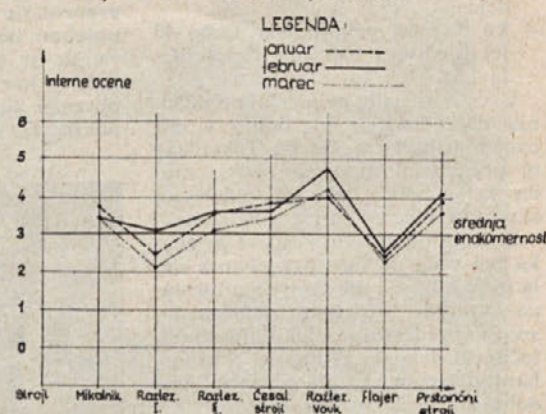
Na fibrograph aparatu se meri dolžina vlaken v milimetrih. Z vzporeditvijo vlaken po dolžini aparat omogoča točen izračun dolžine vlaken in izračun odstotka kratkih vlaken, hkrati pa omogoča izdelavo in risanje stapel diagrama. Pomembno predvsem za barvanje, je določevanje zrelosti bombažnih vlaken s kremenčevim svetilko, vendar se pri nas to še ne izvaja. Ko je bombaž izmerjena trdnost, finost in dolžina, se na podlagi rezultatov in klasiranja sestavi mešanica, ki ji kontrola sledi po fazah tehnološkega postopka predenja.

V čistilnici izdelanim otepalkovim (baterskim) svitkom se meri tega tekočega metra in variacija medsebojnih tež. Teža baterskih svitkov je konstantno določena in sme varirati samo za 1 %. Z avtomatsko tehtnico je omogočena stoddotna kontrola svitkov in njihovo registriranje na diagram papir. Iz diagrama se procentualno obračunavajo dobri in slabi svitki, ki so za kvaliteto preje bistvenega pomena. Mikalnikov pramen, izdelan iz baterskih svitkov, mora imeti določeno Nm (število) in enakomernost. V ta namen se vsakodnevno ugotavlja Nm in občasno enakomernost. Zaželeno je, da je preja čimlejša in gladka, da nima nopkov in nečistoč. To pa je največ odvisno od mikalnikov, kjer se z mikanjem odstranjujejo kratka vlakna, nopki in nečistoče. Število nopkov, ki ostane v kopreni, je določeno za vsako mešanico posebej, zato je potrebno vsakodnevno štetje nopkov in primerjanje z normativi.

Na raztezalkah je potrebna ponovna kontrola trdnosti in dolžine vlaken. Mešanica mora po kvaliteti ustrezati glede na trdnost in dolžino vlaken. Pramen raztezalk ima točno določeno Nm, od katere sme odstopiti samo v določenih tolerancah. Pramen se kontrolira vsaki dve uri, da se prepreči morebitne nepravilnosti stroja, enakomernost pa občasno. Glede na Nm se kontrolirata tudi pramen česalnih strojev in predpreja flajerjev. Pramenu česalnega stroja se določuje še preostali odstotek kratkih vlaken.

Od prstančnih strojev se zahteva preja z določeno trdnostjo, raztegom, Nm, vitjem in enakomernostjo. Za vsako prejo so z JUS standardi določene kvalitete. Standardom ustrezno je treba prejo kontrolirati in primerjati dobljene rezultate. Trdnost preje se določuje na dinamometru. Glavna skala aparata pokaže trdnost v gramih, 50 cm dolge v prižimi vpeti niti. Razteg v odstotkih se odčitna na posebni skali istega aparata. Za določanje Nm je potrebno motovilo, ki navije točno 100 m preje in tehnica, na katere skali se direktno odčitna Nm 100 m dolge niti. Za ugotavljanje zasukov oz. zavojev služi torziometer, ki na števcu pokaže ustrezajoče število vrtljajev, ki so potrebni, da se nit popolnoma odvije. Število vrtljajev števca je enako številu zavojev 50 cm dolge vpete preje oziroma 100 cm dolgega sukanca. Videz preje se po vizualni ASTM metodi primerja s foto posnetki standardne preje.

Gibanje internih ocen v predilnici

Pomembna pridobitev za kvaliteto polizdelkov (pramena in predpreje) in preje je Uster aparat, s katerim se ugotavlja enakomernost. Preji, predpreji oziroma pramenu določijo glede na enakomernost debeline, številčne vrednosti, tako imenovane U-uster odstotke, ki so interno preračunani na enostavnejše interne ocene. Pri internih ocenah je vrednost 0 najslabša (neenakomerno), vrednost 3 srednje (enakomerno), od 3 naprej pa dobro (zelo enakomerno). Prednost aparata je v tem, da hkrati z diagramom registrira napake v materialu. Iz diagrama se da izračunati, na kakšne posledice se napaka ponavlja. Iz periodičnih razdalj na diagramu se da ugotoviti vzrok napak.

Preja, namenjena za povz, se kontrolira v prisotnosti kontrolorja izvoznega podjetja, po specifičnih normah, ki jih kupec sam določi.

Iz laboratorija dobljeni rezultati služijo proizvodnji za orientacijo, za popravljanje ugotovljenih in za preprečevanje nadaljnjih napak.

Maziva za vzdrževanje strojev in organizacija mazanja

Materiali, iz katerih so izdelani stroji in naprave, so podvrženi staranju (oksidacija, razpad in podobno) ali pa obrabi zaradi trenja pod vplivom večjih ali manjših sil. Ekonomika poslovanja nas sili, da skušamo razne elemente in stroje obdržati v prvotnem stanju, da nam tako čimdlje zadovoljivo obratujejo. Tako obratovanje pa je povezano z različnimi manjšimi ali večjimi popravili, z zamenjavo izrabljenih delov, z rednim čiščenjem, z rednim mazanjem, čemur s skupnim imenom pravimo **vzdrževanje**.

Predno začnemo podrobneje obravnavati maziva, se moramo seznaniti z nekaterimi osnovnimi lastnostmi, ki so značilne za vsa maziva. Lastnosti maziv izražamo s tako imenovanimi analitičnimi podatki, s pomočjo katerih jih moramo razločevati in med seboj primerjati.

pojmom gostote, čeprav je strogo fizikalno vzeto gostota nekaj povsem drugega kot viskoznost. Toda ker je notranje trenje v gostejših tekočinah večje, raste vzporedno z gostoto tudi viskoznost. To opažamo tudi pri pretakanju tekočine. Gostejše se pri pretakanju bolj upirajo in tečejo počasneje, medtem ko tečejo redkejšje tekočine lahko in mirno. Zato pravimo, da so gostejša olja bolj viskozna, redka olja pa manj viskozna. V praksi merimo viskoznost z empiričnimi metodami s tako imenovanimi viskozimetri. V Evropi je uveljavljeno merjenje z Englerjevim viskozimetrom, medtem ko je v Angliji bolj poznan Woodwardov in v Ameriki Sayboltov viskozimeter.

Ena od osnovnih lastnosti vsakega mineralnega olja je ta, da se njegova viskoznost pri spremembi tem-

olje z določeno minimalno spremembo indeksa 100. Z izboljšanimi postopki rafinacije lahko danes dobimo olja, ki imajo viskoznostni indeks 100. Z dodajanjem posebnih dodatkov se dosežejo indeksi tudi do 130 in več.

Olja za mazanje niso enotnega sestava, temveč so sestavljena iz redkejših in gostejših sestavnih delov oziroma lažjih in težjih oljnih frakcij. Čim lažje sestavne dele olje vsebuje, tem hitreje bo pri segrevanju začelo izhlapevati. Če na primer motornemu olju iz kakršnikoli vzrokov primešamo pogonsko gorivo (nafta), bo njegovo plamenišče bistveno nižje, kakor pri čistem motornem olju.

MZ

Se nadaljuje

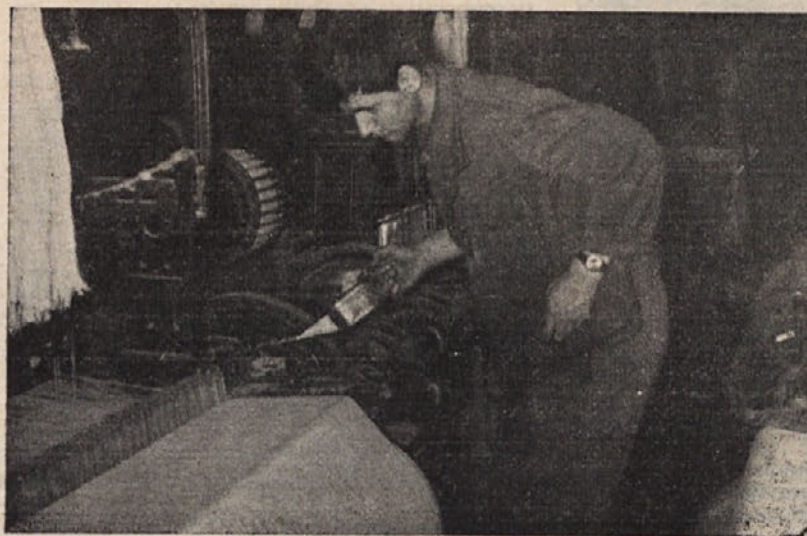
Izrabite dopust v naših počitniških domovih

Članom delovne skupnosti pripočamo, da preživijo del svojega letnega dopusta na morju ali v hribih. Hkrati vas obveščamo, da se lahko še vedno prijavite za letovanje v naših počitniških domovih v Novemgradu in v Trenti.

V počitniškem domu v Novemgradu so še prosta mesta v času od 1. maja do 6. septembra.

28. junija do 19. julija in od 26. junija do 1. avgusta.

Tudi v počitniškem domu v Trenti je še dovolj prostih mest.

Mazalec

Omejimo se lahko le na obravnavanje tistih analitičnih podatkov oziroma lastnosti, ki so za poznavanje olj neogibno potrebne. Med te spadajo viskoznost, viskoznostni indeks, plamenišče, nevtralizacijsko število in morda strdišče. Za ocenjevanje masti v praksi pa je potrebno poznati vsaj sestavo in trdoto masti.

Viskoznost je najvažnejša fizikalna lastnost olja. Po definiciji je viskoznost odpor v notranjosti tekočine, ki nastane pri premikanju delcev tekočine (pretakanju tekočine). Viskoznost lahko definiramo tudi kot mero notranjega trenja v tekočini.

S temi definicijami pa le težko dobimo pravo predstavo o viskoznosti. Za praktika, ki ima z oljem opraviti vsak dan, lahko viskoznost v grobi poenostavitvi razložimo s

perature spreminja. Olje postaja, odvisno od vrste surovine ter stopnje načina rafinacije, z naraščajočo temperaturo bolj ali manj redko in obratno: če temperatura pada, postaja gostejše. To spreminjanje olja s temperaturo označujemo z *viskoznostnim indeksom*. Pravimo, da ima olje katerega viskoznost se le malo spreminja, visok viskoznostni indeks in olje, čigar viskoznost se močno spreminja s temperaturo, nizek viskoznostni indeks. To spreminjanje viskoznosti olja s temperaturo ravno terja, da praviloma uporabljamo za mazanje strojev, kadar obratujejo pri višji temperaturi, gostejša olja, kakor kadar obratujejo pri nižjih temperaturah.

Mera za določevanje viskoznostnega indeksa je bila dogovorjena, in sicer tako, da ima olje z največjo spremembo viskoznosti indeks 0 in

VRSTE TKANIN

Da bi približe seznanili člane delovne skupnosti, posebno pa tiste, ki imajo opravka s tkaninami, bomo pri poklicnem delu ali doma, skratka vse tiste, ki si želijo pridobiti nekaj znanja o posameznih vrstah tkanin, bomo v nadaljevanjih na kratko opisali nekaj vrst tkanin. Le-te bodo razdeljene v posamezne skupine, ki jih po njihovem namenu uporabljamo za perilo, za posteljino, brisače, obleke, bluze, plašče, za podloge itd.

Tokrat vas seznanjamo z nekaj vrstami tkanin, namenjenih za perilo:

TKANINE ZA PERILO

Cefir je lahko bombažno platno za moške srajce, ženske bluze in podobno. Izdelujejo ga v zelo pestrih vzorcih, progastega, karirane, pa tudi v vzorcih za poletne pižame. Razmerje med gostoto osnovne in votke 1:1 mu daje izrazito platneni videz, kar je za cefir značilno. Cefir je blago, ki ga uporabljajo za perilo, zato je preja barvana s stalnimi barvili. Cefirji dobre kakovosti so tudi beljeni in mercerizirani. Širina tkanine je navadno 80 cm. Največkrat je izdelan iz preje Nm 50/1.

Oksford je zelo trpežno, progasto ali karirano ceneno bombažno blago za moške srajce. Tkan je v platneni vezavi ali v kombinaciji s keprom in panama vezavo; včasih sestavljajo vzorčke lansirne dodatne niti po osnovi. Oksford je navadno zelo apretiran in kalandriran, kar se pri prvem pranju iz-

pere. Ker je to cenena tkanina, se preja za vzorčenje barva z nestalnimi barvili, zato tega blaga ne smemo prekuhavati. Širina blaga je 70—80 cm.

Preja za osnovo je Nm 34 ali Nm 40, votek je pa debelejši, navadno Nm 20—28.

Popelin je zelo znana in cenjena tkanina za moške srajce, ženske bluze in poletne obleke. Značilno za popeline je razmerje gostote med osnovo in votkom 2:1, kar jim daje ripstast videz. Tkan je v platneni vezavi, v kombinaciji s keprom in atlasom, ali z malimi vzorčki. Bombažni popelini so vedno mercerizirani in beljeni, kar jim daje plemenit videz in otip; v karu barvana tkanina in preja za vzorčenje je barvana s stalnimi barvili, zato to blago lahko pri pranju kuhamo. Širina popelina za prodajo v trgovinah je 80 cm, konfekcije pa včasih zahtevajo širino 90 cm.

Preja je česana iz dolgovlaknatega bombaža Nm 60 do 80, ali pa se uporabi sukanec Nm 135/2 do Nm 200/2.

Popelin za pižame je progast s pestrimi atlastimi progami in je težji od popelina za srajce in perilo. Zelo znani angleški popelin se imenuje trikolin, katerega ime je zaščiteno.

V zadnjem času so zelo v modi tiskani popelini. Tkan so z različnimi vezavnimi vzorci ali progami ter nato tiskani.

PD

Razpored prostih dni

V DELU PO 42-URNEM DELOVNEM TEDNU

V DRUGEM POLLETJU 1967

Objavljamo razpored prostih dni v delu po 42-urnem delovnem tednu za drugo polletje letošnjega leta, ki ga je sprejel delavski svet na svoji seji dne 10. marca 1967:

Mesec:	Delovne sobote:	Proste sobote oz. drugi prosti dnevi:
julij	8, 15	ponedeljek 3, sobote 1, 22, 29
avgust	12	sobote 5, 19, 26
september	9	sobote 2, 16, 23, 30
oktober	7	sobote 14, 21, 28
november	4	sobote 11, 18, 25
december	2, 23	sobote 9, 16, 30

Da ne bo spet kdo rekel, da ni vedel, da ...

MORA OBVEZNO JAVITI:

- vzrok izostanka z dela — kadrovski službi v roku 24 ur po izostanku;
- izostanek z dela zaradi bolezni ali nesreče izven dela (tudi če je delavca na domu obiskal zdravnik, — obratni ambulantni v roku 24 ur po izostanku;
- nesrečo pri delu, okvaro na stro-

jih ali napravah ter nastanek materialne škode — svojem nadrejenemu takoj.

O opravičenosti izostanka z dela odločajo kadrovske komisije po ekonomskih enotah.

V primeru opustitve katere izmed navedenih prijav je delavec odgovoren zaradi kršitve delovnih dolžnosti, lahko pa tudi izgubi pravico do nadomestila osebnega dohodka.

IZ ŽIVLJENJA KOLEKTIVA

Izkustva za novoizvoljene

... Včeraj so nam zavrnilo pošiljko blaga ... Kje si slišala? Pravijo, da bomo kupili nov previjalni stroj ... Kdo ti je povedal? Si slišal spet nekaj novega o točkovanju delovnih mest? Nič.

Vzbujeni obrazi delavcev, gostobesedni, neosnovani dvogovori so vsakdanji primer v vseh enotah in pri večini naših sodelavcev. Pogovarjamo se na poti na delo in z dela, prepričujemo drug drugega o »zanesljivih virih«, kje smo slišali tako ali drugačno vest. Podobni razgovori kažejo na to, da smo sicer na ne ustrezen način, vendar pa zelo zainteresirani za dogajanja in probleme našega podjetja. Želimo torej povedati, da bi morali imeti ob vsem tem, pogostokrat tako izkrivljenem zanimanju, najpomembnejšo vlogo prav člani delavskega sveta in drugih samoupravnih organov. Le-ti bi morali prvi prihajati na dan s predlogi svojih sodelavcev in jim prenašati ter pravilno razlagati obravnavane predloge in sprejete sklepe.

Iz teh nekaj stavkov ste verjetno izluščili pomembnost, ki jo dajemo vlogi tistih sodelavcev, ki nas zastopajo v samoupravnih organih. Pred nekaj dnevi je potekel dveleten mandat desetim članom delavskega sveta. Zaposlili smo jih, da so nam nanizali nekaj misli o svojem delu v delavskem svetu. Njihovi odgovori bodo pomenili dragocena izkustva novoizvoljenim članom, da bodo posnemali dobro in odpravljali dosedanje pomanjkljivosti. Vsem drugim članom delovne skupnosti pa bodo lahko utrdili zaupanje, da so člani organov upravljanja dobro in vestno delali. V nadaljevanju vas seznanjamo s skrajnimi odgovori, ki so nam jih dali:

Vida Mugerli, snovalka, **Stane Zorč**, vodja EE predilnice in dosednji predsednik delavskega sveta, **Franc Samec**, vodja pripravljavnice in **Zvone Kreševac**, mojster v predilnici. Nekatere njihove odgovore smo združili v enega, ker so se vsebinsko prekrivali.

Kako ste se pripravljali na seje delavskega sveta? S kom in kako ste se predhodno posvetovali o predlogih?

Dobro mi je služila pismena obrazložitev predlogov, ki smo jo dobivali pred sejami. Le tako sem se lahko posvetoval o važnejših predlogih s širšim krogom sodelavk.

... Na seje delavskega sveta se največkrat nisem pripravljala. Le ob važnejših predlogih sem se predhodno pogovorila s poročevalcem določenega predloga.

Kako ste se odločali v primerih, ko se Vaše osebno stališče do obravnavanega predloga ni skladalo s stališči Vaših sodelavcev?

... Za pravilno stališče sem se največkrat opredelil komaj na sejah, ne glede na predhodno mnenje o predlogu.

... Nisem uveljavljal osebnega, ampak stališče svojih sodelavcev.

... Zdelo se mi je nujno, da sem se podrejal mnenju sodelavcev, ker je bil to tudi prvi pogoj dobrega medsebojnega sodelovanja.

Sodite, da je Vaše znanje s področja samoupravljanja zadostljivo za dobro sodelovanje v najpomembnejšem samoupravnem organu?

... Moje znanje s tega področja je vsekakor

Predsednik volilne komisije tov. Hladnik je dobro opravil svojo nalogo

preozko. Potreben bi bil seminar, ki bi dal članom samoupravnih organov širše znanje s področja samoupravljanja, strokovnih služb, predvsem pa finančne operative podjetja ...

... Dejstvo je, da je naše znanje na tem področju nezadostljivo.

Prisostvovali ste precejšnjemu številu sej delavskega sveta, ko ste razpravljali in odločali o številnih proizvodnih in organizacijskih problemih. Kateri problemi so Vas najbolj pritegnili, da ste ob njih z zanimanjem in aktivno sodelovali?

... Najbolj me je zanimal plan podjetja in pa informacije o stanju podjetja v določenih obdobjih.

... Pritegnili bi me bili proizvodni problemi, vendar smo jih tako poredkoma obravnavali.

... Zanimale so me obrazložitve o uspešnosti oziroma neuspešnosti podjetja nasploh, še posebej pa posameznih ekonomskih enot.

Iz večine odgovorov članov delavskega sveta lahko ugotovimo, da so predlagali in odločali na snovi dobrega medsebojnega sodelovanja in zaupanja do vseh članov delovne skupnosti.

E K

Volilni odbor v upravi

Volišče v oplemenitilnici

Kovo vodstvo sindikalne podružnice

Kot smo poročali v zadnji številki, je bil na rednem običnem zboru sindikalne podružnice podjetja dne 1. marca 1967. izvoljen nov izvršni odbor, v katerega so bili izvoljeni:

Bogomir Batagelj, Cveto Božič, Marko Buda, Hermína Černigoj, Marica Čuk, Cveto Kete, Elizabeta Kodrič, Tone Kodrič, Vinko Ličen, Anica Nevreden, Miloš Ruš, Jurij Srebot, Jože Skoflj, Katja Skrl, Ema Ukmar, Stane Vidic, Marija Vrčon in Stane Zorč.

Nov izvršni odbor se je na prvi seji konstituiral. Za predsednika sindikalne podružnice je izvolil Elizabeta Kodrič, za podpredsednika Staneta Zorča, za tajnika pa Miloša Ruša.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Ema Ukmar, Marija Vrčon in Marko Buda.

Tovarišu Bogomilu Černigoju ob odhodu v pokoj: hvala in srečno! Ob upokojitvi se za dolgoletno delo v podjetju zahvaljujemo tudi Srečku Krušču, ki pa ni želel, da bi objavili njegovo fotografijo

Prišli ... odšli ...

V mesecu aprilu so se zaposlili pri nas:

Mirjam Bačar, snemalka
Franc Bratina, smodilec
Klavdija Brečelj, tkalka
Anka Fabjan, previjalka
Majda Ipavec, sortirka votka
Marija Ličen, previjalka
Anica Ločniškar, snemalka
Romana Rojc, čistilka cev
Mara Štrukelj, čistilka cev
Stanislava Vidmar, previjalka
Marija Volk, previjalka

... prenehali pa so delati v našem podjetju:

Zmaga Bevk, previjalka
Dorđe Kondožani, trgovski potnik
Rozana Krečič, vlagalka
Marij Lampe, vodja čistilne skupine

Stanje vseh zaposlenih na dan 30. aprila: 612 žena, 244 moških — skupaj 856 delavcev.

Nesreče pri delu

V aprilu sta se dogodili le dve nesreči pri delu, ena v EE tkalnica, druga v EE pomožni obrati. Obe nesreči sta bili težji in bosta zahtevali daljšo odsotnost z dela.

Delavec IS je pomagal delavcem SGP »Primorje« pri rušenju betonske plošče nad nakladalno rampo tkalnice in je med rušenjem padel skupno z delom betonske plošče na tla. Posledica padca je bila zlom roke v zapestju in manjše poškodbe po obrazu in telesu. Do nesreče je prišlo zaradi nestrokovnega dela in pomanjkljivih varstvenih ukrepov izvajalca del SGP »Primorje«. Delavec je že od 12. aprila odsoten z dela.

Delavec VM je pomagal tkalki pri menjavi blagovnega valja. Ker ni poznal delovanja stroja, mu je vzvod stisnil prst ob blagovni valj in mu ga močno poškodoval. Do nesreče je prišlo, ker tkalka ni upo-

števala varstvenega predpisa, ki določa, naj opravljajo delo na delovnih mestih le tisti delavci, ki so strokovno usposobljeni za opravljanje teh del. Delavec je odsoten z dela od 20. aprila.

V mesecu aprilu je bilo zaradi nesreč pri delu izgubljenih skupno 54 delovnih dni.

Prosti dnevi in izredni dopust

Odkar delamo v 42-urnem delovnem tednu, je mnogo nejasnosti, kako se štejejo proste sobote ob izrabi izrednih dopustov. Zato obveščamo člane delovne skupnosti, da se tudi ob izrabi izrednih dopustov — tako kot rednih — proste sobote štejejo za delovne dneve. Kdor n. pr. želi dva dni izrednega dopusta in ga začne na petek se mu kot dopust šteje tudi sobota, čeprav je dela prosta.

VOZNI RED

PRIHODI IN ODHODI AVTOBUSOV V AJDOVŠČINO

S 1. junijem začne veljati nov avtobusni vozni red. Preglednico nam je rade volje izdelala ajdovska poslovalnica Aavtoprometa-Gorica.

Odhodi

D	8.21	D	14.30	D		D		D	
6.10	N	15.00	N	17.14					
D	8.30	V	16.00	V					
6.44	V	8.04	15.05						
D									
5.29									
D	V	V	V	V					
5.29	5.44	7.44	9.05	9.44					
V	D	N							
6.10	14.20	17.00							
V	D	V	V	V	N	V			
5.50	7.05	8.21	9.30	11.05	13.14	18.20	19.05		
V	D	V	V	V	V	V	D		
16.00	16.41	18.15	19.40	20.41-De	12.40	13.45	14.30		
	V	V							
	7.44	15.05							
V	D	V							
7.30	10.44	18.20							
	D	D							
	11.30	16.15							
D	D	N							
6.15-De	12.15	20.20							
D	D	D							
6.20	14.20	22.20							
	V								
	7.30								
V	N	D	N						
6.10	7.00	14.20	17.00						
V	V	V							
5.50	7.49	15.05							
	D	22.15							
D	D	D	D	D					
6.15	12.15	13.25	14.30	22.15					
V									
19.05									
V									
5.50									
D	D	D	D						
5.25	12.15	14.20	22.20						
	D								
	9.30								

Smer

Prihodi

R Bovec	V	D	8.04	V	15.05				
R Idrija	7.00	D	9.15	D	16.40	D	17.45		
R Koper	8.21	D	14.30	D	18.15	D	20.31		
R Kranj		D	16.41	D	16.41	D	16.41		
R Ljubljana	13.45	V	16.00	V	18.11	V	19.33	20.41	
R N. Gorica (preko Dornb)		V		V	7.35	D	13.30	21.45	
R N. Gorica	5.25	V	5.44	V	7.24	V	7.45	9.05	9.43
	13.14	D	14.54	V	15.00	V	18.15	18.59	20.14
	V			V	20.31				21.45
R Piran	8.20	D		V	12.40	V	16.16		
R Postojna	5.45	D		D	13.45	D	13.20-De		
R Predmeja	5.45	D		D	7.15	D	21.45		
R Podnanos	5.50	D		D					
De Podkraj	5.45	D		D					
R Rijeka (od 1. 7. do 31. 8. 1967.)		V		D			16.16		
R Šempeter	7.35	V	13.30	V	15.50		21.45		
R Sežana	8.20	V	16.50	V	20.31	D	21.40		
De Sempas		D		D		D	14.40		
De Smarje	5.45	V	7.45	D	13.20	D	14.30		
R Varaždin	19.33	V		V	16.45	D			
R Trst		V		V	7.45	D			
De Zablje	5.45	D		D		D			
R Gorica—Italija				D		14.54			

Prihodi in odhodi delavskih avtobusov s parkiranega prostora

Pred Planiko

Od hodi	Smer	Prihodi
14.20	De Vrhpolje	5.45 13.40
D		
14.20	De Lozice—Slap	5.45 13.20
V		

Znaki pomenijo:

D — ob delavnikih
N — ob nedeljah
V — vsak dan
R — redna
De — delavska

Nagradna
križanka

Izpolnili smo obljubo in vam pripravili večjo križanko in več nagrad:

1. nagrada 30 N din
2. nagrada 20 N din
3.—5. nagrada po 10 N din

Rešitve pošljite do 25. t. m.

ČLOVEK, KI SE MOŠKO SRBSKA VIKTOR PRED- PRED- ODRSKO SAD PRED- ROJSTNO

UKVARJA Z LEPOTO IME JED AVBELJ LOG LOG DELO MARXA

TOVA- GLEJ BITJE RDEČI KRIŽ

RIS KNIN NIKOLA TESLA

1 TAVČAR RECEPT VZKLIK BARIJ ALUMINIJ GRŠKA ČRILA

PRED- OPUS KOPALNA VODA VEŽA MEJNA PRISTOJ- KAZALNI ZAI MEK

LOG BINA

ŠUMNIK MODERNA GLASBA KARTASKI IZRAZ OTO TRG. BLAGO

OŽINA V MALAKI ZVEZDA KAZALNI ZAI MEK STAR DALMAT Ž. IME MESTO NA KRIMU

SAMO- GLAS- NIK ČRTOMIR ZRAK + O MOŽIC BUJISTOV SKI DUHOVNIK IT. M IME ZAI MEK

ROZASTE BARVE ČOP MATIJA NRAVO- SLOVEC PRIMORSKI KRAJ NOČNI JOVAL

LEŠENI DROG PRED- LOG

SAMO- GLASNIK ŠREBRO VODNA ŽIVAL JUŽ. SADEŽ VELIKA BRITANIJA

ALUMI- NIJ JEJERO V. S.L. GORA V KAVKAZU

SAMO- GLASNIK PREDLOG ANTON MELIK KIS

IVAN PIVO LENIN EDI

vsega po malem za vse

Od kdaj slavimo praznik dela

Verjetno marsikdo, zlasti pa mlajši delavci, vedo o prvem maju le to, da je praznik dela, saj bi za tak praznik res ne mogli izbrati primernejšega dne, kot je prvi dan najlepšega meseca v letu.

Vendar pa praznik dela ni povezan s 1. majem zaradi pomladi in maja, ampak s pomembnim dogodkom iz zgodovine delavskega gibanja, ki se je odigral leta 1886 v Chicagu v ZDA. V tem času se je v ZDA zelo razmahnilo stavkovno gibanje delavcev za doseganje boljših delovnih pogojev. Vrhunec tega gibanja je bila stavka 1. maja 1886, ko je v Chicagu stavkalo okrog 40.000 delavcev. Svoje zahteve so izražali s simbolom treh osmic, kar je pomenilo: osem ur dela, osem ur počitka in osem ur za kulturno življenje. Policija je streljala na stavkajoče delavce ter jih šest ubila, več pa ranila. Vodje stavke so bili postavljeni pred sodišče, ki jih je več obsodilo na smrt, tri pa na dolgo zaporno kazen.

Druga internacionala (mednarodna zveza proletariata) je leta 1889 sklenila, da se v spomin na ta dogodek vsako leto za 1. maj organizirajo množične delavske demonstracije po vsem svetu. Te demonstracije so imele v začetku svoj smoter o borbi za osemurni delavnik (tedaj so namreč delali po 10, 12 in tudi več ur na dan), kmalu pa so proslave 1. maja v mnogih državah začele dobivati značaj splošnih manifestacij solidarnosti delavskega razreda. Prvomajske proslave so postale mogočni protesti delavstva proti kapitalističnemu izkoriščanju in izrazi borbe za uzakonitev njihovih pravic.

Tak značaj so imele proslave 1. maja še v stari Jugoslaviji. Policija je sicer večkrat krvavo posredovala, vendar pa jih nikdar ni mogla preprečiti. Med narodnoosvobodilno borbo so prvomajske proslave postale simbol odpora proti fašizmu. Organizirane so bile tako rekoč sovražni-

ku za hrbtom in vedno so se našli ljudje, ki so poskrbeli, da je na vsaki najmanjši vzpetini na predvečer 1. maja gorel kres kot simbol upornosti ljudstva vse dežele.

Danes se skoraj v vseh državah sveta 1. maj praznuje kot praznik dela.

GS

Neutrudni kegljači

Naši kegljači so imeli v preteklem obdobju tihi mesec. V tem mesecu namreč ni bilo na sporedu nobenih prvenstvenih, izbirnih ali prijateljskih tekmovanj. S tem pa ni rečeno, da so naši kegljači pri svojem delu počivali. Pridno so se pripravljali za občinsko tekmovanje v borbenih partijah, ki bo na kegljišču »Primorja« 13 in 14. maja, v počastitev praznika dela. Predvi doma bodo kegljači pripravili za to tekmovanje dve ekipi, ki bosta imeli zelo močno konkurenco, saj bo nastopilo deset ekip. Razen tega so nekateri naši člani včlanjeni tudi v kegljaški klub »Primorje« in so imeli več tekmovanj s kegljači iz Nove Gorice.

Poudariti moram, da so se kegljači v letošnjem letu dokaj bolj razgibali kot v preteklih letih in dosegli tudi lepe uspehe. Njihova kvaliteta se izboljšuje in se bo s sistemskimi treningi še izpopolnila. Treningi so sedaj bolj redni, za kar gre zahvala samim članom, seveda pa tudi sindikalni podružnici, ki ima mnogo razumevanja za to vrsto športa ter naše kegljače finančno podpira s tem, da jim omogoča omenjeni trening in vsa programirana tekmovanja. V programu so tekmovanja v Vipavi, Gorici, v domu JNA za dan JA, na »Primorju« za počastitev dneva republike itd. Če bodo finančna sredstva sindikalne podružnice zadostna nas bodo naši kegljači že letos zastopali v dresih »Tekstine«, kar si tudi sami že dolgo želijo.

F W

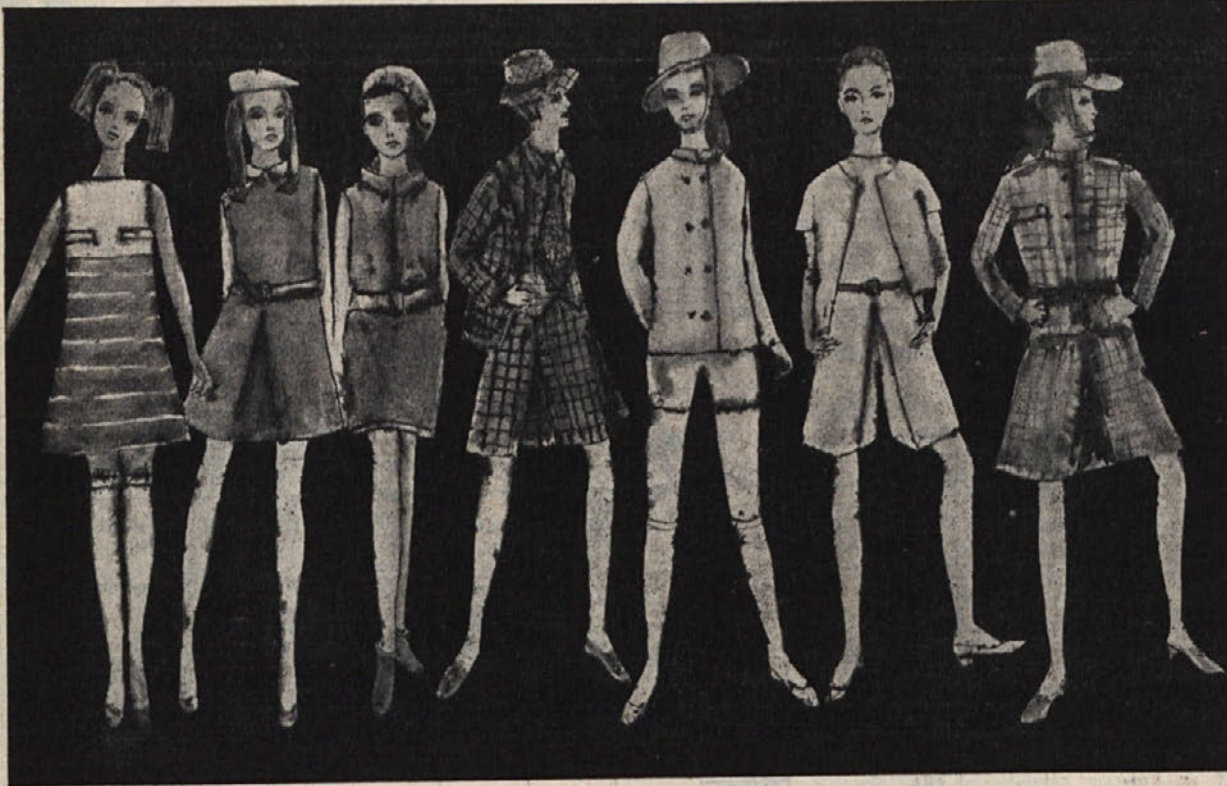

Vživiljanje v novo delovno skupino

pomeni za novospregajetega delavca premagovanje neprijetne ovire v še nepoznanem okolju. Mnogokrat pa je neprijetno tudi delavcem, med katere novi delavec pride, če le-teh predhodov ne pripravimo, da ga sprejmejo. Prepogosto opažamo zato ravnodušen odnos do novih delavcev in do njihovih problemov. Marsikateri delavec se spominja, kako se je sam »znašel«, zato misli, da je tak način opravičen in se zato vede na tak način tudi do vsakega novega delavca.

Ne sprejemajmo jih torej kot tujce, ampak jih spoštujmo že na začetku kot prijatelje in sodelavce.

E K

Ne mislim sicer, da se boste takoj ogrele za kostim s kratkimi hlačami, za oblekice nedoraslih deklic, za nogavice, ki se končajo malo nad koleno, za hlačna krila (ki se lahko na izletu odlično obnesejo), vendar vas bo morda le zanimalo, kaj so za pomlad in poletje »67« pripravili znani pariški kreatorji.

ML

»AJDOVSKI TEKSTILEC« izhaja vsak mesec. Izdaja ga »Tekstina«, Ajdovščina. Ureja uredniški odbor: Marko Buda, Peter Dacar, Elizabeta Kodrič, Grozdan Sinigoj, Erna Zunič. Odgovorni urednik: Grozdan Sinigoj. Tiska tiskarna ČZP »Soča« Nova Gorica, Šempeter pri Gorici. Naklada 1000 izvodov.

SKROMNE ZAHTEVE

Devetdesetletni starček pride k zdravniku in toži o svojih težavah »Dragi striček«, pravi zdravnik, »nisem čarovnik in vas ne znam pomladiti.«

»Saj ni treba,« odgovori starček, »jaz bi bil zadovoljen že s tem, če bi se lahko še naprej staral.«

DOBRA PRIMERJAVA

— »Veš, ko tvoja žena šofira, gre kot blisk.«

— »Res je, saj tudi vedno trešči v drevesa.«

MODROSTI

Starost je priča, kako je kdo mladost preživel.

Narodni pregovor

Tuje navade so vedno smešne.

Ch. Chincholle

Srečna mladost je eden izmed najlepših darov, ki jih starši lahko poklonijo svojemu otroku.

M. Cholmondeley

Počitek ni sreča, če je to naš edini poklic.

Börne

Živali so prijetni prijatelji: ne vprašujejo in ne opravljajo.

Eliot

Kdor se obotavlja, dá samo polovico.

Broone

Najteže verjamemo tisto, kar nas žali.

Ovid